

Xocalı soyqırımının günahkarları beynəlxalq məhkəmə qarşısında cavab verməlidirlər

Bu dünya çox faciələrin şahidi olub. Tarixin müxtəlif dövrlərində qanlı-qadalı hadisələr baş verib. Müharibələr, terror hadisələri zamanı necə-neçə günahsız insan qətlə yetirilib. Bunlardan ən dəhşətlilərdən biri Xocalı soyqırımındır. Erməni vandallarının bəşəri dəyərləri ayaqlar altına atdığı, insani duyğuları heçə saydığı Xocalı qətləmiyyəti. Aradan on illər ötüb. Ancaq o günün ağırları bu gün də qəlbimizi sızladır. Daha neçə on illər, yüz illər keçib gedəcək. Xocalı soyqırımında yüzlərlə insanın başına gətirilən dəhşətlər - məhv edilən ömürlər, yarımçıq qalan arzular, söndürülmüş ocaqlar, ağlasığmaz işgəncələr, göz yaşları, ağrı-acılar, dərd, qüسسə unudulmayacaq.

Canlarını sipər edən
Azərbaycan övladları...

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələri Xankəndidə yerləşən keçmiş SSRİ-nin 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalıyı mühasirəyə aldılar. Onlar ən müasir silahlarla hücum etdilər. Həmin gecə bir şəhər təcavüzkarlar tərəfindən yerləyeksən olundu. O gecə çoxsaylı ağır texnika ilə Xocalı şəhəri tamamilə dağıdıldı, yandırıldı.

Qüvvələr bərabər deyildi. O illərin ən son silahları ilə silahlanmış düşməne qarşı yetərincə tufəngi belə olmayan igid Azərbaycan övladları döyüşürdü. Həmin qəhrəmanlar düşmənin hər tərəfdən hücum keçdiyi şəhəri və onun çarəsiz, günahsız sakinlərini qorumaq üçün canlarını sipər etdilər.

O gecə Xocalıda olan özünümüdafiə qüvvələri son nəfərinədək vuruşaraq düşməne çox ciddi müqavimət göstərdilər. Ancaq qüvvələr nisbətindəki qeyri-bərabərlik öz acı nəticəsini verdi. Xocalı işğal edildi. Erməni silahlıları mülki əhaliyə və özünümüdafiə dəstəsinə qarşı misli görünməmiş qəddarlıqlar törədərək onları xüsusi amansızlıqla qətlə yetirdilər.

Xocalıda şəhid
verməyən ailə olmadı

Düşmən kimsəyə aman vermədi. Əllərinə keçən hər kəsi - qoca, cavan, uşaq, qadın, xəstə demədən işgəncələrə məruz qoydular. Şəhərdə şəhid verməyən ailə qalmadı. Kimsəyə aman verilmədi. Çünki plan Xocalı adlı yurdu Yer üzündən silmək idi. Xocalı soyqırımında xilas olmaq üçün şəhərdən qaçan əhalinin böyük hissəsi də erməni vəhşiliyindən qurtula bilmədi. Onların çoxu düşmən gülləsinə tuş gəldi, əsir götürüldü. O gün canını götürüb meşələrə qaçanlar qışın sərt soyuğu, şaxtası ilə qarşılaşdılar.

O soyuq, dəhşətli fevral gecəsində baş verənlər azərbaycanlılara qarşı həyata keçirilən soyqırımı idi. Rəsmi rəqəmlərə görə, Xocalı faciəsində 613 nəfər qətlə yetirildi. Onlardan 63-ü uşaq, 106-sı qadın, 70 nəfəri isə qoca idi. Bunların içərisində 8 ailə tamamilə məhv edildi, 27 ailənin yalnız 1 üzvü qaldı, 25 uşaq hər iki, 130 uşaq valideynlərindən birini, 230 ailə öz başçısını itirdi, 487 insan şikəst oldu (onlardan 76 nəfər həddi-buluğa çatmamışdı), 1275 insan əsir götürüldü, 1165 insan girovluqdan azad edildi, 197 nəfərin tale-

yi hələ də məlum deyil. Dövlətin və əhalinin əmlakına 1 aprel 1992-ci il tarixinə olan qiymətlərlə 5 milyard rubl dəyərində ziyan vuruldu.

Dünyanı dəhşətə
salan faciə

O vahiməli günün görüntüləri bütün dünyanı dəhşətə saldı. Xocalı qətləmiyyəti başları kəsilən, gözləri çıxarılan, dərisi soyulan, diri-diri yandırılan və tanınmaz hala salınanlar erməni qəddarlığının hüdudsuz olduğunu göstərdi.

1992-ci ilin 28 fevralında yerli jurnalistlərin də olduğu qrup 2 helikopterlə azərbaycanlıların həlak olduqları yere getdi. Düzenlik cəsədlərlə dolu idi. İkinci helikopterin havadan mühafizəsinə baxmayaraq, ermənilərin güclü atəşi altında yalnız 4 meyiti götürə bildilər. Martın 1-də hadisə yerində olan yerli və xarici jurnalistlər dəhşətə gəldilər. Çünki meyitlərin başının dərisi soyulmuş, qulaqları və digər orqanları kəsilmiş, gözləri çıxarılmış, çoxsaylı bıçaq və güllə yaraları almış, ağır texnika ilə əzilmiş, yandırılmışdı.

O gecədən sağ çıxan xocalılılar əslində möcüzə nəticəsində düşmənin hücumundan qurtuldular. Onlar yalnız Xocalı soyqırımında şəhid olmuş doğmalarının dərdini çəkmədilər, həm də yerləyeksən edilmiş, yandırılmış, işğal edilmiş şəhərlərinin həsrəti ilə yaşamağa başladılar. Amma heç vaxt ümidlərini itirmədilər. Təcavüzkar ermənilərin özge torpaqlarında binə qura, məskunlaşa bilməyəcəklərinə inandılar.

Evlərindən, isti ocaqlarından qovulmuş, ailə üzvləri, yaxın qohumları, qonşuları,

dostları Xocalıda şəhid olmuş bu insanların ən böyük qorxusu Dağlıq Qarabağın erməni işğalından azad olunduğu günü görmədən dünyadan köçmək idi. Xocalılıların ən böyük dərdi Xocalısız ölmək oldu. Bu qüسسə ilə, bu nisgillə, həsrətlə neçə-neçə xocalılı vəfat etdi.

Ümidlərin çiçək
açdığı gün...

BMT Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarının qeyd-şərtsiz azad edilməsi barədə dörd qətnəmə qəbul etsə də, işğalçı Ermənistan bunları yerinə yetirmədi. Amma müzəffər Azərbaycan Ordusu 2020-ci ildə 44 gün davam edən Vətən müharibəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinə layiqli cavabı verdi. Erməni hərbiçiləri igid Azərbaycan döyüşçülərinin qarşısında duruş gətirə bilmədilər, qaçıb canlarını qurtarmağa çalışdılar. İşğalçı Ermənistanın silahlı qüvvələri bir zamanlar işğal etdikləri Azərbaycan torpaqlarından qovuldular. Şəhidlərimizin qisası alındı. Evidən, elindən, yurdundan uzun illər uzaq salınmış soydaşlarımız isə qaçqın adından qurtuldular.

Bütün hərbi cinayətlərinə, eləcə də Xocalı soyqırımına görə erməni işğalçıları layiqli cəzalarını almalıdırlar. Ancaq təəssüf ki, bu gün də Ermənistan mühüm dövlət postları tutanların çoxu Xocalıda və digər ərazilərimizdə törədilmiş qırğınların günahkarlarıdır. Onlar hələ də beynəlxalq məhkəmə qarşısında cavab verməyiblər.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

